

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Suriye politikasını gözden geçirmenin zamanı geldi. İlaç diye düşündüğümüz çözüm işe yaramıyor.

Suriye krizi kontrolden çıkmak üzere. Suriye'de olan biteni dünya farklı, biz farklı izliyoruz. Türkiye'deki enformasyonla dünyada dolaşan arasındaki farkın makası hiç bu kadar açılmamıştı.

Basının büyükçe bir bölümü Esad'ın akıbeti hakkında altı ay önce ne diyorsa aynı şeyi söylüyor: Bir-iki ayı kaldı. Gitti gidiyor.

İçtenlikle söylüyorum böyle bir diktatörün Suriye'de yönetimi kaybetmesini bırakın, Suriye'den çıkıp gitmesi ben dahil tüm demokratların ortak düşüdür. Ama olmuyor. Görüyorsunuz. Arkaik ve otoriter Suudi Kralı nasıl koltuğuna yapışmışsa, arkaik ve otoriter Esad da aynı şekilde yapışmış durumda.

Esad gidiyor mu?

Bazı yazarlar, muhaliflerin tüm Suriye'nin % 70'ini kontrol ettiğini yazıyor. Maalesef uyduruk istatistikler. Bu mümkün olsaydı zaten Esad çoktan Lazkiye'ye çekilmişti, Şam düşmüştü.

Bir kere Suriye'nin yarısında silah patlamıyor. Nusayrielerin çoğunluk olduğu Lazkiye tarafı zaten sakin. Şam ve Halep hükümetin elinde. Kürt bölgeleri muhalefete uzak. Muhalif dediklerimize bakalım. Suriye dışından gelen El Kaidecilerin, Suriye içinden çıkmış solcuların sağcılarının, kafası karışıklarının, kafası netlerin ama bir koordinasyonu olmayan ve bir taraftan Mısır'ın, diğer taraftan Suudilerin ve Katar'ın ve elbette Türkiye'nin desteklediği bir gerilla hareketi var. Erkenden ve acilen silahlandırılmış, silah karşıtı muhalefeti neredeyse yok etmiş bir hareket.

Üzerine geçen hafta bu hareketin 'Suriye'ye zarar verdiğini' söyleyen üç ÖSO komutanı, Esad ordusuna geri döndü. Tamamı tutuklandı ve içeri atıldı. Yani Esad'ın "Geri döndünüz, moral olsun, sizi bağrımıza basalım" diye bir tavrı da yok. Kendine güveni sarsılmış da olsa yerinde.

O zaman ne yapmalı?

Mustafa Akyol geçen hafta yazdığı 'Barış Çığırkanlarının Sefaleti' adlı yazısında çözümü söyleyiverdi: Muhalifleri hemen silahlandırılalım. Barıştan sürekli bahsetmek barışı imkânsız kılıyor ve ekledi: "(Savaş karşıtlarının) öfkelerinin odağında herkes vardı; bir tek Beşşar Esad ve onun kiralık katilleri yoktu. Ve işte bu ikiyezlülük nedeniyle de dillerindeki 'barış'ın ahlakından biraz şüphelenmek gerekiyordu."

Ben daha barıştan söz edip Esad'ı öven ya da yermeyen birine rastlamadım. Suriye devlet televizyonundan çalışanlar hakkında herhalde bu gözlem. Barış isteyip muhalefete füze yollayalım diyen de ilk Mustafa'yı gördüm. Bu yüzden dün gece canlı yayında kendisine bir oyuncak tank hediye ettim.

Hediyeler, ironi bir tarafa... Gerçekten yapılacak bir şey var mı? Öncelikle "Biz Esad'ı ikna etmeye çalıştık, kendi kaşındı" mantığı uluslararası ilişkilerde işlemez. Adam deli değil, diktatör. Rusya'yı

arkasına almış. İran destekçisi. Çin, Brezilya destekçisi. Irak daha yeni Rusya'yla bir anlaşma yaptı. 4 milyar dolarlık silah aldı. Yani Rusya, Ortadoğu hattını Suriye üzerinden kurmuş durumda.

Aslında "gitsin" dediğimiz kişi uluslararası bir ittifakın tutkalı. Bizim elimizi attığımız aslında o tutkal. Ellerimize yapışıyor. Dün Rusya'dan gelen uçağı indirmemiz, her ne kadar uluslararası hukuk açısından meşru olsa da Rusya ile ilişkileri gelecek bir adımdı. Anlaşılan hükümet bunu da çok önemsemiyor.

ABD, İngiltere ve Fransa ellerindeki krizi nasıl aşacaklarına odaklanmış durumda. Suriye'nin geleceğinden kaygılılar. Yeni bir İslam cumhuriyeti ya da yıllarca sürececek bir iç savaş durumu olur mu diye çekiniyorlar. Böyle bir ortamda ayağımızı hangi yorgana göre uzatıyoruz bilemiyorum. Bir ülke yanı başımızda yıkılıyor. Bir suçlu arıyoruz.

Artık yapılacak şey kalmadı

Doğru değil. Suriye politikasını gözden geçirmenin zamanı geldi. İlaç diye düşündüğümüz çözüm işe yaramıyor. Suriyelilere bu iç savaşı destekleyerek ne kadar yardımcı oluyoruz emin değilim. Arkasına Sultan Ahmet'i alan üniformalı ÖSO komutanı Türkiye'den dünyaya Esad'a karşı nasıl savaştıklarını anlatıyor.

Sorun büyüyorsa ya sorunu yanlış anlıyorsunuzdur ya yanlış adım atıyorsunuzdur. Sorun büyüyor, yorumlar savruluyor, insanlar ölüyor, biz daha çok füze diyoruz. Olmaz diyene de barış çığırtkanlığı yapma, sefil diye kızıyoruz.

Peki, ne yapılabilir? Şu sorudan başlamak iyi olabilir: Nerede hata yapıyoruz?